

KONU 10: IV. AVRUPA’NIN ÖNEMLİ MEZOLİTİK ÇAĞ BULUNTU YERLERİ

IV.1) STAR CARR

Star Carr İngiltere’de bir göl kıyısı erken mezolitik yerleşim yeridir. Bu göl artık kurumuş olup Pickering gölü olarak anılır ve kuzeydoğu Yorkshire’da Scarborough kasabası yakınlarındadır. Buradaki ilk kazılar 1949-1952 yılları arasında Prof.J.D.Graham Clark tarafından yapılmıştır. Buradan zamanında hiçbir mimari kalıntı ele geçmemiştir. Dolayısıyla çadırılı konaklama modelinin var olduğu bir yerleşim yeridir diyebiliriz.

Gölün kıyısı üzerinde yer alan 20X25 metre boyutlarında bir alan içinden yoğun bir biçimde yayılmış çakmaktaşı, kemik ve geyik boynuzu buluntuları gün ışığına çıkarılmıştır. Mikrolitler yoğundur, bunların kimisi mikro uç olarak kimileri de kompozit bir biçimde zıpkın olarak kullanılmışlardır. Kazıyıcılar, geyik boynuzu işlemek için kullanılan taş kalemler, delici aletler ve çakmaktaşı baltalardan oluşan buluntu topluluğu; kuzey Avrupa’nın erken mezolitik proto-maglemosian kültürünün karakteristik aletlerini temsil etmektedir. Bu buluntulara kızıl geyik boynuzundan oyma ve yarma teknikleriyle yapılmış olan 200’den fazla zıpkın biçimli mızrak başlıkları da eşlik etmiştir. Burada ayrıca, kökleri kazmak ve çıkarmak için kullanılan elk boynuzundan kazmalar, yabani öküz boynuzundan kazıyıcı aletler ve toplamda 21 adet kızıl geyik boynuzundan, muhtemelen de avcılıkta saklanmak ya da bazı ritüel ayinlerde kullanılmış olabilecek maske ya da başlık gibi görünen kalıntılar ele geçmiştir. Bunlara ek olarak, şistten yapılmış birçok delikli boncuk tanesi, pirit madeni ve bir adet de kürek olarak kullanılmış olan ahşap parçası bulunmuştur.

Pollen analizleri, bu yerleşimin iskanı sırasında, bugünkü şartlardan fazla uzak olmayan ılıman iklimli ve çevrenin huş ve çam ormanlarıyla çevrili olduğunu ortaya koymuştur. Bu çevre içindeki faunal kalıntılar topluluğu, göl çevresindeki alanda bulunan kızıl geyik, karaca, yabani öküz, elk ve yabani domuz ile birlikte birkaç su kuşu kalıntıları gibi geniş bir avcılık aktivitesini gösterir. Ancak, bu yerleşim yerinden hiçbir balık kalıntısı ele geçmemiştir. Muhtemelen bu olgu, buzul sonu dönemin erken safhasında gölün balıklar tarafından henüz işgal edilmemiş olduğunu göstermektedir.

Kızıl geyik boynuzları avcılığın aslında sonbahar, kış ve ilkbahar başlangıcında yapıldığını, öte yandan karaca ve yaban domuzu kalıntıları ise daha çok yaz ayları boyunca yapıldığını işaret etmektedir. Tüm buluntular dikkate alındığında, Star Carr'ın daha çok kış sonu ve ilkbaharda iskan edildiğini göstermektedir.